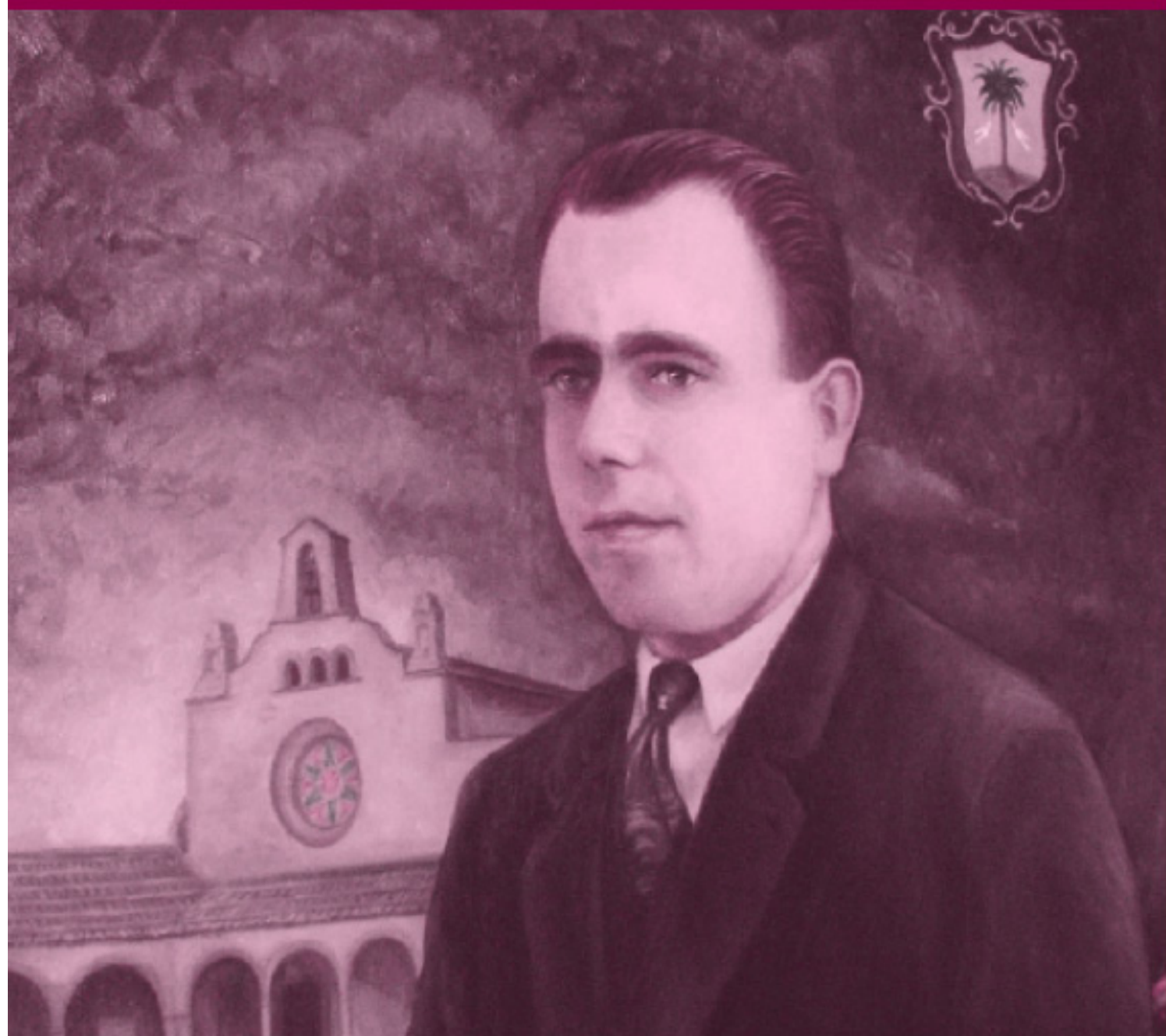

MARÇ 2005 - ANY XXVII - NÚM. 103

Llum d'Oli

P O R R E R E S

SUMARI

Activitats de l'Agrupació 4

Llum de Viatges 23

Activitats geperudes 6

Llum Jove 24

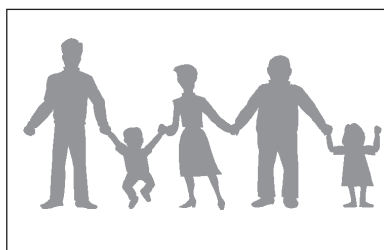
Informació local 7

Llum d'Oli Verd 26

Climent Garau, Fill Il·lustre . . . 11

Espai Escolar 28

Els lectors opinen 22

Creació 30

CULTURA I PARTICIPACIÓ CIUTADANA A LA VILA

Maig de 2005 - Núm. 104
Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer Almoína, 67-1r.
Tel/Fax 971 64 71 86

Consell de Redacció:

Gaspar Barceló i Barceló
Margalida Barceló Taberner
Antoni Gornals i Mesquida
Joana Maria Julià i Mora
Caterina Oliver i Riera
Maria Sampol Ballester

Col·laboradors/es:

Germanes Barceló-Crespí
Maria Barceló i Crespí
Maria Antònia Bauçà Portell
Col·legi Verge de Montision
Pau Miquel Coll Garcia
Escola Nova
Escola en Pau
Maria dels Àngels Domínguez Barceló
Agustina Ferrer Ferrà
Caterina Gornals Miralles
Joana Mora Cerdà
Laura Nicolau Viedma
Maria Antònia Nicolau Rosselló
Tòfol Noguera
Miquel Pons
Caterina Puigrós Gornals
Xavier Quatreceas
Biel Roig Bauçà
Manel Santana i Morro
Ganda Salom Orell
Joan Sorell Adrover
Aina Sorell Rueda
Maria Vaquer Viedma
Magí Vidal Horrach

Portada

Composició amb neules

Fotografies

Llum d'Oli
Fotos Vidal

Imprimeix

Gràfiques LLOPIS, S.A.
Tel. 971 58 04 89
e-mail: grafilopis@teletel.es

*Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors.*

Adreça electrònica: llumdoli@terra.es
llumdoli@eresmas.com

D'uns anys ençà, sortosament, a la vila tenim molts d'actes culturals, és habitual sentir els porrerencs que diuen "avui fan un concert" o "demà hi ha una conferència", o moltes de vegades comenten que hi ha dues coses al mateix temps i no hi ha temps a bastament per anar per tot. I quan som damunt festes, com ara Sant Roc o sa Fira, el programa encara queda més ple. És evident que el panorama lúdic i cultural del poble ha canviat molt, si el comparem amb el que hi havia fa set o vuit anys. És ver que això mateix ha passat en tots els pobles, ara tenim més ofertes que mai per sortir de ca nostra.

I per això mateix volem felicitar l'Ajuntament de Porreres, que és el promotor i patrocinador de molts d'aquests d'actes, que solen ser actes de qualitat i en la nostra llengua, però no hem de deixar de manifestar algunes crítiques que ens han arribat o alguns suggeriments amb vista a actuacions futures.

Per ventura en molts d'actes que s'han celebrat darrerament al nostre poble hi ha mancat una mica més de participació popular, és a dir, tothom és bo per anar a seure i menjar-se el que li donen, però això a vegades pot tenir l'efecte de desmotivar i desincentivar la iniciativa de la gent, una causa més que les entitats entrin dins l'apatia ja que amb els seus recursos limitats no poden posar-se al mateix nivell; per altra banda tampoc no creim que es tracti d'això. És més fàcil que tot t'ho donin fet i llavors no es troben voluntaris que es vulguin integrar dins les juntes (Agrupació Cultural, Banda de Música, Coral,...). Es tractaria de rendibilitzar recursos i de compartir la cultura sense protagonismes personals. Trobam a faltar actes culturals no només d'escoltar, sinó de manifestar-se, implicar-se, participar en l'esdeveniment, fer-lo possible.

Un altre aspecte que volem destacar és que darrerament a molts de porrerencs i porrerencs aquests actes els han semblat una mica elitistes, o en unes altres paraules, poc assequibles per a la majoria, tant pel contingut com, i això és més greu, per les dificultats a l'hora d'anar-hi, com és ara en llocs poc habituals i lluny del centre i dels llocs on fins ara es feien les activitats culturals, o perquè simplement no hi havia entrades a disposició del públic i s'havien d'anar a cercar telefonant a un regidor. Ens sembla que això és un entrebanc gran a l'hora de fer arribar un acte cultural al poble i que s'hauria d'esmenar amb vistes al futur, sobretot perquè som conscients que la intenció dels patrocinadors no és altra que la cultura arribi al màxim de porrerencs i porrerencs possibles.

SOPAR DE COL·LABORADORS DE LLUM D'OLI

Com cada any, l'Agrupació Cultural va convidar a sopar tot el Consell de redacció i els col·laboradors més habituals. Devers 25 persones sopàrem, riguérem i xerràrem d'allò més bé a Can Toni de Son Oms. Na Joana Mora comentà que deixava la coordinació del Llum d'Oli, però que continuaria col·laborant representant la revista a l'associació de Premsa Forana de Mallorca. Na Margalida Barceló exposà que agafa el relleu en la coordinació i alguns altres aspectes en relació al futur de la revista.

LLG FUSTERIA

LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)

Taller: Ctra. Porreres - Montuiri, Parcela 250

Telef. i Fax 971 16 84 66

Bar Pub

ES FAROLET

L'Almoïna, 58 - PORRERES

sa fonda càfé

PORRERES - tlf. 971 64 73 16

AMB LA MÀ AL COR

Joana Mora i Cerdà

Vos puc assegurar que redactar aquest tipus de nota no m'és gens fàcil. Però ho vull fer com a mostra d'agraïment a tots els socis i sòcies de l'entitat.

Els lligams que m'uneixen a l'entitat són molts: sòcia activa des de fa molts anys, membre de diferents juntes, coordinadora de la revista *Llum d'Oli* i Presidenta des de 1995. Això fa que l'Agrupació hagi ocupat part del meu temps lliure durant molts d'anys.

Mai m'ho hagués pensat! Jo, aquella jove tímida, just sortida de l'ou, que començava a anar d'excursió, a fer teatre, col·laborar en el *Llum d'Oli* i amb la gent de l'Agrupació (Andreu Ferrà, Joan Sorell, Esteve Ribas, Maria Barceló...) que arribàs a presidenta de l'entitat !!!

Les persones que m'han precedit en el càrrec, tots homes i per cert quasi tots *Joans* !!! me mereixen un gran respecte ja que han jugat un paper diferent al que m'ha tocat jugar a mi. Eren altres temps! Me referesc sobretot a Joan Verger, Joan Gornals i Joan Sorell. Ells jugaren fort contra corrent defensant la nostra llengua, la nostra cultura i la llibertat d'expressió, pilars principals de l'entitat. Pensau que estam parlant dels anys 70 i encara es respiraven aires de dictadura.

Fou en temps de Joan Sorell quan vaig passar a formar part de la Junta Directiva com a vocal i de llavors ençà he mantingut uns lligams de cada vegada més fermes i compromesos amb l'entitat.

Des de l'any 1995 fins el passat mes de gener (2005) han estat 10 anys intensos que han omplert una part important de la meua vida. He tengut la sort de

tenir al meu costat persones amb qui he pogut compartir moments d'alegria, de malsofridura, de ràbia, d'il·lusió, de feina... i que amb el temps s'han convertit en bones amistats. La tasca de presidir (no m'agrada gaire l'expressió) una entitat no és tasca fàcil i si no demana-ho a les persones que presideixen altres entitats del nostre poble.

Però he de confessar-vos que ser la presidenta de l'Agrupació m'ha donat grans satisfaccions personals i he duit el nom de l'entitat per tot arreu amb la mà al cor i amb el cap ben alt.

Són moltes les persones de fora de Porreres que han visitat l'Agrupació i vos puc assegurar que tenen molt bons records del seu pas per l'entitat (professorat de la UIB, aventurers, fotògrafs, pintors, cuiners, poetes, cantautors, músics...)

M'ha tocat recollir els fruits de molts d'anys de feina iniciada pels meus antecessors. El desembre de 1996 amb motiu del 25è Aniversari l'entitat fou guardonada amb un premi 31 de Desembre, Bartomeu Oliver, de l'Obra Cultural Balear per la seva contribució

a la recuperació lingüística, cultural i nacional, el qual amb molt d'honor vaig poder recollir a la *Nit de la Cultura*, envoltada de companys i companyes. El números 50, 69 i 100 del *Llum d'Oli* han estat altres commemoracions que hem celebrat amb ganes i amb orgull.

La responsabilitat municipal que vaig assumir després de les passades eleccions (2002) m'han fet reflexionar i decidir no tornar a presentar-me a les eleccions de l'entitat i apostar pel canvi generacional.

Estic ben segura que d'aquí a la propera convocatòria a eleccions sortirà la persona o persones que voldran assumir amb noves iniciatives, noves il·lusions i sàvia fresca la responsabilitat cultural de l'entitat. Seria un pena que una de les associacions més antigues i més emblemàtiques dins el món associatiu de Porreres i de Mallorca deixàs d'existir.

Gràcies amics i amigues per haver compartit amb mi rialles, angoixes, il·lusions, maldecaps i moltes hores de feina.

Una abraçada.

ACTIVITATS GEPERUDES

Ruta: Mirador (Km 37 carretera Sóller-Pollença) - font des Coloms - coma de n'Arbona - coll de sa Volta - **penyal del Migdia**. El temps ens fa tornar pel mateix camí.
Protagonistes: la roca el vent i la boira.,
Altres punts d'interès: cases de neu i barraques de nevater.

Dia 19 de desembre
Penyal del Migdia(1398 m).

Dia 30 de gener
Mola de s'Esclop (926m)

Ruta: Mirador des Grau - font des Quer - coll des Quer - **mola de s'Esclop** - coma d'en Vidal - pas des Cossi - Mirador des Grau
Protagonistes: El fred, la neu (és la setmana de la neu però ja només en trobam prop del cim) i les vistes des del cim, impressionants, del Galatzó i de la costa (Santa Ponça, Andratx, Dragonera,...).

**GREENLAND
TERRA VERDA ?**

Dia 8 de gener Audiovisual
En Joan Sastre Barceló ens explicà el seu viatge en piragua per les terres del nord.

13 de febrer: **1ª Passejada**
Sa Torre - Son Monelet - Can Mates - Son Gall - Es Pou Bo - Can Pancuít - Can Llarga - Ca Na Moleta - Can Viló - Son Mainou - Cas Fus - Es Tescal - Sa Torre

Passejades
Organitzen: Ajuntament i GEP en col·laboració.
Petites excursions el segon diumenge de cada mes per diferents indrets de l'illa.

IV Bornada nocturna

Ruta: Plaça - Camins de Son Gardana, S'Hort Vell i Es Misser - Sa Coma - Creu de Montsion - camins de Sa Mesquida, de Sa Fontassa, de Son Valls - de S'Olivar i de Marina - S'Escorxador (foc, torrada i música)

PRIMERA ORDENACIÓ SACERDOTAL A PORRERES JOSEP RAMON ORTEGA FONS

Maria Antònia Nicolau Rosselló

Secretària del Consell Parroquial

"No podem deixar de contar el que hem vist i sentit" Fets 4, 20

No és fàcil expressar tants de sentiments, tantes emocions, tantes presències que visquérem aquell dissabte horabaixa de dia 22 de gener, les persones que acompanyarem en Josep R. Ortega Fons el dia que Sr. Bisbe el va ordenar de capellà.

Foren moments de felicitat i goig que els assistents compartirem amb un jove que, encara que no és natural de Porreres, ja li podem considerar perquè coneix i estima la gent del nostre poble.

És cert que la tasca que dúiem entre mans, els membres del Consell Parroquial, era novedosa, i complicada, no perquè tinguéssim por que no anàs bé, sinó perquè era la primera vegada que es celebrava una ordenació sacerdotal a Porreres, i la il·lusió i les ganes de fer-ho bé eren moltes.

Les dificultats que en un primer moment sorgiren aviat es solucionaren, perquè darrera cada tasca hi havia molta gent: uns posaren temps i/o bon humor, altres esforç i/o ganes de fer la feina ben feta, altres gratuïtat i/o paraules... Així tot va sortir molt bé.

Més de 60 capellans concelebrant, l'Església plena de gent de totes les edats i de diferents indrets de Mallorca, molts de joves que volien viure aquesta celebració com una ocasió per descobrir que significa seguir Jesús avui...

La celebració de l'Ordenació d'en Josep R, ha estat un bon moment per conèixer altres joves d'Església que també cerquen Jesús, s'interessen per

Ell i es comprometen amb la seva Bona Notícia. Ells ha estat i són un revulsiu fort per a la fe d'altres joves i adults. Són sobretot joves que transmeten la proposta de felicitat de Jesús a altres joves.

És el moment de donar les gràcies a tothom que hi va col·laborar: neteja de l'Església, coques, carpes, begudes, galetes, taules, llums, música, no va faltar de res, perquè quan tots posam el millor de nosaltres mateixos les coses surten molt bé i els porrerencs i les porrerencs vàrem fer possible que la celebració fos un acte entranyable, viscut, preciós ...

Gràcies a tots els qui hi posareu les mans, o donareu idees, els qui anaren darrera o davant, perquè tots érem necessaris.

Josep R. enhorabona i moltes gràcies pels moments intensos de vivència de fe, de testimoni d'alegria i festa, d'experiència de Déu, Pare-Mare, que amb la teva ordenació vàrem poder compartir, viure i celebrar.

ASSESSORIA LABORAL
JAUME VIDAL BAUZA
 GRADUAT SOCIAL
 AV. BISBE CAMPINS, 3
 07260 PORRERES
 TEL 971 168038

ASSOCIACIÓ DE COMERCIANTS I EMPRESARIS DE PORRERES

Campanya de promoció Nadal 2004-2005

Joan Barceló i Sampol

President

Aquest any 2005 ja n'ha fet 10 que es va crear aquesta associació de comerciants i empresaris de Porreres destinada a potenciar i promocionar el comerç del poble. Record, amb enyorança, els començaments, tan sols vàrem ser unes 17 tendes que hi vàrem participar, i a hores d'ara ja som quasi el 95% dels comerços del poble que tots

junts hi participam, i tot amb la il·lusió de donar als porrerencs una millor oferta, bons preus, qualitat en el tracte i, a la vegada, donar a entendre que el comerç, el petit comerç de Porreres, és el cor del poble, és el que el manté viu, i que l'oferta que hi ha a Porreres és molt bona i variada; hi ha pràcticament de tot, no cal anar-se'n fora de la vila per comprar.

Des d'aquesta associació, jo, com a president i de part de tots aquells que en formam part, sense cap excepció, vull donar les gràcies a tots els porrerencs i no porrerencs que fan poble i ajuden que Porreres vagi cap endavant. Ja ho sabeu: **COMPRANT A LA VILA, TOTS HI GUANYAM.**

EL DARRER I EL PRIMER PORRERENC DE L'ANY

Aquest nin tan preciós va ser el darrer porrerenc de l'any i també el darrer mallorquí, i per això just acabat de néixer ja va sortir pels diaris.

*Nom **Gori Barceló Bolado** i va néixer el 31 de desembre del 2004, a les 20:50, és fill d'en Gori Barceló -Porquera- i de na Maite, una al·lota de Cantàbria que ja fa anys que viu ben integrada a la vila. Té una germaneta més gran, n'Anjana, que està molt contenta d'aquest nou membre de la família tan "famós".*

Antoni Sastre Guerrero, va néixer dia 3 de gener de 2005 a les 23.40 i va pesar 2890gr. És fill de Toni Sastre "Guapo" i Sílvia Guerrero. Ara, dos mesos després, n'Antoni no sembla el mateix, ha augmentat de pes i fa el cap ben viu. Na Sílvia li dona el pit així com cal, cada vegada que ell ho demana.

Enborabona!

ELS JOVES PER PORRERES TAMBÉ DEMANÀREM EL "NO" A AQUESTA CONSTITUCIÓ EUROPEA

Joves per Porreres

El passat dissabte dia 12 de febrer, a la sala Polivalent, els Joves per Porreres férem campanya contra la Constitució Europea. Pere Bueno, coordinador dels Joves pel Català a Europa va demanar el "no" a un tractat que s'ha elaborat d'esquena a la ciutadania, que no reconeix el català com a llengua oficial de la Unió Europea i discrimina als seus parlants, no garanteix la igualtat entre les dones i els homes, no assegura el dret bàsic al treball ni al salari just, i prioritza un sistema econòmic capitalista i depredador. Els

resultats favorables al "no" a Porreres no anaren tan malament, la qual cosa demostra que la feina feta ha estat positiva. Vàrem ser un dels municipis on els vots del "no" sumaren un dels percentatges més alts de l'illa, gairebé un 24 per cent. Els Joves per Porreres també volem anunciar que després d'un període d'inactivitat ens em posat en marxa amb renovada força. Si estàs interessat i t'agradaria formar part del nostre grup o ens vols fer arribar les teves suggeriments envia un mail a: jovesperporreres@hotmail.com

PLUVIOMETRIA

Germanes Barceló-Crespí

DSEMBRE 2004

Dia 01.....	00,40	litres/m ²
Dia 02.....	00,90	litres/m ²
Dia 03.....	00,60	litres/m ²
Dia 04.....	32,90	litres/m ²
Dia 05.....	12,70	litres/m ²
Dia 06.....	25,00	litres/m ²
Dia 07.....	13,80	litres/m ²
Dia 08.....	02,00	litres/m ²
Dia 09.....	02,90	litres/m ²
Dia 10.....	00,30	litres/m ²
Dia 11.....	01,60	litres/m ²
Dia 12.....	00,30	litres/m ²
Dia 16.....	00,80	litres/m ²
Dia 25.....	13,40	litres/m ²
Dia 26.....	01,70	litres/m ²
Dia 28.....	00,30	litres/m ²
Dia 29.....	00,30	litres/m ²

Total 109,90 litres m²

Total any 2004 486,20 litres m²

GENER 2005

Dia 24.....	03,50	litres/m ²
Dia 25.....	01,00	litres/m ²
Dia 26.....	02,20	litres/m ²
Dia 28.....	00,30	litres/m ²
Dia 29.....	01,80	litres/m ²
Dia 30.....	00,10	litres/m ²

Total 08,90 litres m²

JOAN NOGUERA SITJAR, GERMÀ DE SANT FELIP NERI

Aina Blanch Noguera

El passat dia 8 de gener, dos dies després que els Reis d'Orient arribessin, a en Joan Noguera Sitjar, no li podien fer un regal més esperat. L'anomenaren Germà de la Congregació de Sant Felip Neri de Porreres. Era una de les coses que més il·lusió li feia, ja que ell abans del nomenament

sempre havia ajudat i col·laborat amb tot el que bonament podia. L'acte fou molt emotiu gràcies a les persones que ho feren possible, que varen esser moltes: els Pares de Sant Felip, el Rector de la Parròquia, el grup folklòric s'Estol Porrerenc, la Coral de Porreres, els veïnats, etc.

La cerimònia va acabar amb una festa en què en Joan, ja vestit de Germà, va compartir amb tots els porrerencs i porrerencques i especialment amb els seus familiars.

Esperem que pugui dur a terme una tasca profitosa per a la comunitat de Sant Felip Neri i per al poble de Porreres.

MARIA BARCELÓ I CRESPI, PREMI RAMON LLULL

El passat dia 28 de febrer es varen concedir els premis Ramon Llull de la comunitat autònoma de les Illes Balears. Enguany la celebració es va fer a Menorca. Ara Porreres té l'ho-

nor de comptar amb una porrerenca premiada, la doctora en història medieval i professora de la Universitat de les Illes Balears, Maria Barceló i Crespi. No cal dir que des del Llum

d'Oli estam molt contents que la nostra col·laboradora més antiga i més constant hagi rebut aquesta distinció amb motiu de la seva dedicació professional. Enhorabona Maria!

**jaume
sastre
soler**
materials de construcció

ceràmiques i gres bigues imitació fusta
ciments saques aïllants canonades
lloguer de minicontenidors (Servei a domicili)

CARRER NOU, S/N
(SORTIDA CTRA. PORRERES-VILAFRANCA)
07260 - PORRERES
TEL. I FAX: 971 647102

Sebastià Vidal Mas
Foto Vidal - Porreres

Avinguda Bisbe Campins, 22
Telf. 971 64 73 20

Estanc Can Poo

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impremta.
Havans gravats per a festes.
Llibres de text. Revistes. Articles de papereria.
Juguetes. Perfumeria. Articles de regal

Avinguda Bisbe Campins, 12. • Porreres.
Tels. 971 64 70 24 - 971 64 78 70

SUPERMERCAT CAN MURTO

*Carnisseria, xarcuteria, peix congelat,
merceria, perfumeria*
AMB SERVEI A DOMICILI

C/ Sa Galla, 94 - Tel. 971 64 70 53 - PORRERES

CLIMENT GARAU, EL BATLE MARIÓ, FILL IL·LUSTRE DE LA VILA

Margalida Barceló i Taberner, *des Misser*

Grup de familiars de les víctimes porrerenques molt emocionats després de rebre el reconeixement institucional

Amb el so de xeremies, tamborino i flabiol, el diumenge 6 de febrer, a les 12 del migdia, la Sala de Porreres va acollir l'acte de celebració del nomenament del darrer batle de Porreres durant la II República, Climent Garau Juan *Marió*, com a fill il·lustre del poble. La sala de plens va quedar petita només dels familiars dels 30 porrerenques que foren assassinats en esclatar el cop d'estat del general Franco, la gent estava acaramullada a la sala de devora, on habilitaren una pantalla per seguir la sessió, a les escales i a l'entrada de l'Ajuntament. Molts de porrerenques no es volien perdre aquest acte històric de la declaració de fill il·lustre del batle *Marió*, ni tampoc l'acte de reconeixement a les famílies dels altres represaliats.

Ben puntualment, el batle Joan Sastre, acompanyat de tots els regidors i regidores de la vila, va presentar l'acte, el

regidor Bernat Bauçà, president de la comissió de cultura que aprovà l'expedient, llegí les actes de les sessions i també l'acta del Ple de dia 2 de febrer, en el qual s'aprovà el nomenament, amb els vots favorables d'UM i PSM i l'abstenció del PP. Just després, l'instructor de l'expedient, l'historiador local Bartomeu Garí Salleras, llegí un emotiu recorregut per la vida de Climent Garau *Marió*. Va fer un repàs de

El 2 de febrer hi hagué el Ple municipal de declaració de fill il·lustre, amb els vots a favor d'UM i PSM i l'abstenció del PP

la seva participació en les entitats porrerenques, de la seva faceta de polític i del seu caire més humà i familiar. Les paraules de Bartomeu Garí emocionaren molt el públic, especialment els familiars del batle homenatjat i de la resta d'assassinats republicans. Tot seguit, es descobrí el quadre que ha pintat Benet Mora, de can Murtó, que a partir d'ara presidirà la sala de plens amb la resta de fills il·lustres de Porreres. I ja per acabar, el batle i la regidora Joana Mora lliuraren un reconeixement, un per un, als familiars dels 30 morts a Porreres per la repres-

Bartomeu Garí Salleras llegint l'expedient de nomenament, un recorregut per la vida del batle Marió

sió feixista del 1936, aquest fou un dels moments més emotius de l'acte perquè molts dels fills, néts i nebots no pogueren reprimir llàgrimes d'emoció i de gratitud per un homenatge que ha arribat tard, però que ha arribat. Els assistents cantaren La Balanguera acompanyats d'alguns membres de la Coral de Porreres.

Ha estat un llarg camí el que s'ha recorregut per arribar a aquest dia. Tot va

Segona sala habilitada per seguir l'acte en una pantalla. Es pot veure el plafó amb les fotografies de totes les víctimes

començar quan el PSM- Socialistes de Porreres presentaren una moció al ple de l'Ajuntament el desembre de 2002, més tard, el novembre de 2003 la regidora del PSM Joana Mora presentà la proposta per començar el procés i es creà la corresponent comissió de cultura. Fins que el passat 2 de febrer el Ple de l'Ajuntament aprovà el nomenament. Han estat més de dos anys de llarg camí i de moltes passes que han hagut de fer el partit que promogué el nomenament (el PSM), l'instructor de l'expedient, Bartomeu Garí, i la família del batle represaliat: la neboda, Maria Ripoll Garau (de can *Marió*) i els seus

fills i gendre, que tan activament han treballat aquests anys per aconseguir aquest reconeixement i que visqueren l'acte profundament emocionats i agraïts per veure a la fi el tan merescut homenatge institucional a tots aquests porrerencs que lluitaren per la democràcia i per aconseguir més benestar per als seus conciutadans. Hem de destacar que expressament per assistir a l'acte havia arribat del Brasil el nét de Climent Garau, que nom com son pare i el padrí, Clemente Garau Vasques, amb la seva família, i que adreçà unes emocionades paraules al públic.

Hem de dir també que hi havia alguns polítics de fora poble, entre d'altra gent interessada en la recuperació de la memòria històrica, que no es volgueren perdre l'acte, com és ara els polítics del PSM Pere Sampol, Mateu Morro, el president i batle de Vilafranca Jaume Sansó, el secretari general Gabriel Vicens, Antoni Alorda, conseller al Consell de Mallorca, i el batle del poble de Petra, entre d'altres.

En sortir, els xeremiers sonaven l'himne de la República i foren obsequiats amb l'agraïment d'alguns republicans emocionats.

Llibret editat amb el text de la instrucció, fotografies i escrits de Climent Garau i distinció que es va lliurar als familiars de les 30 víctimes

Miquel Ferrà, que l'any 2002 era regidor del PSM-Socialistes per Porreres

Un grup de gent del PSM de Porreres, el partit que va iniciar les activitats de recuperació de la memòria històrica i va proposar el nomenament de fill il·lustre de Climent Garau

Joan Barceló i Joana Mora, regidors del PSM el 2002 i el 2005, respectivament

Els Marió del Brasil i els Marió de Porreres, Maria Ripoll, la fillola del batle i els seus fills i gendre, Simó Tortella, que ha treballat molt en el desenvolupament d'aquest acte

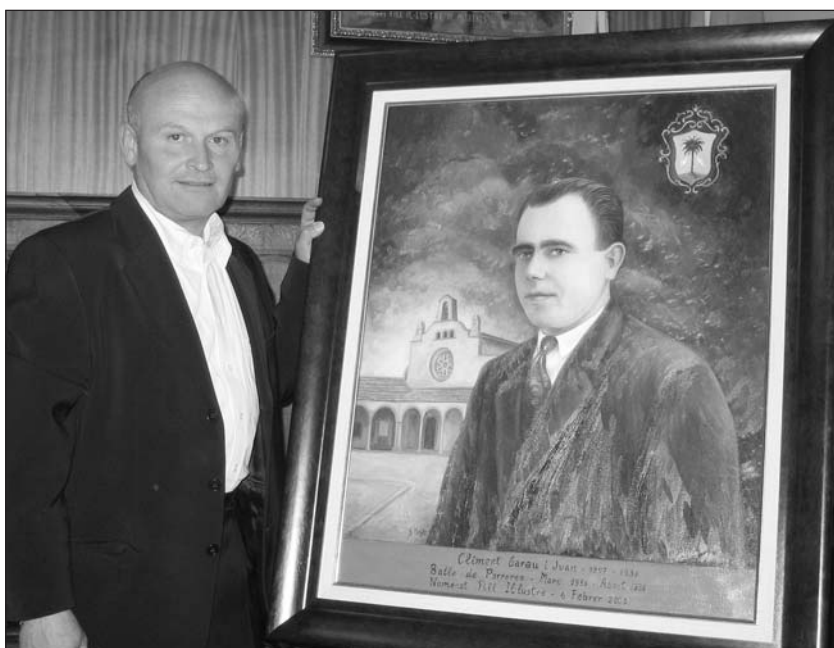
PAPERERIA ALMOINA

Llibreria - Fotocòpies - Objectes de regal

C/. Almoina, 10 • Tel. 971 16 80 19

L'ARTISTA I EL RETRAT BENET MORA I CLIMENT GARAU MARIÓ

Margalida Barceló i Taberner, *des Misser*

Tots els fills il·lustres de la vila tenen un retrat penjat a la Sala de plens de l'Ajuntament, forma part del protocol i simbolitza el lligam d'aquestes persones amb el poble. Conversam amb Benet Mora, *de can Murtó*, l'artista que ha fet el retrat, sobre algunes característiques de l'obra i sobre l'encàrrec de pintar un retrat d'una persona, la vida de la qual fins ara, li era desconeguda.

Com va arribar aquest encàrrec?

En Tomeu Marió ja me'n va parlar fa un temps. Som de la mateixa quinta i ens topàrem a un sopar. Me va dir que li agradaria que el pintàs un porrerenc. Ell va seguir fent les seves passes i més endavant, concretàrem alguns aspectes amb en Tomeu Garí (l'instructor del cas) i en Simó Tortella (gendre de can Marió). Des de l'Ajuntament em demanaren que les mides i

les tonalitats fossin les mateixes que la resta de quadres de fills il·lustres.

Partires de qualque fotografia?

Les fotografies que conservava la família eren dels anys 30 i les condicions en què es trobaven no me facilitaven conèixer bé els detalls de les faccions. En Simó les va millorar moltíssim amb tractament informàtic i a partir d'aquí vaig començar. Un altre dels factors que eren difícils era que les fotografies són en blanc i negre i de qualque manera has de decidir els colors de la pell, dels ulls, del cabell, dels llavis ... és complicat!

T'has apropiat idò al personatge ...

I tant! He observat en detall les seves faccions, la seva mirada profunda i els seus ulls endinsats ... que el seu nét ha beretat, pel que he pogut comprovar. He de dir que ha estat un encàrrec que m'ha fet molta il·lusió des del

començament. Era un repte, tant per les dificultats de caire més tècnic com pel personatge en si. Jo no coneixia massa, com la majoria de gent de la meua edat, ni aquesta època ni els fets que varen succeir a Porres i tampoc la figura de Climent Garau, ni de la resta de persones que ara han tengut el seu homenatge, que era ben merescut i ben necessari. A partir d'aquest encàrrec he conegut més la història de Porres i estic molt content d'haver participat d'aquesta celebració amb el que més m'agrada fer, que és pintar.

En Climent Garau també pintava ...

Sí, i això també era important per jo, perquè fer un retrat d'una persona que s'estimava l'art i a qui agradava pintar et fa més ganes de fer-bo millor i sempre penses si a ell li agradaria.

Com decidires els elements del fons del quadre ?

Això també forma part d'anar coneixent un poc més la persona. En parlàrem amb la família ... Climent Garau s'estimava molt Montisíon, hi passava els estius i hi pintava amb un altre company. També hi ha una referència a la República, perquè a un costat hi ha la bandera petita que es difumina dins el fons.

Què en queda d'aquest treball?

La satisfacció. Estic molt content d'haver fet el retrat. Aquest encàrrec i el de la Verge de l'Oratori de Sant Felip Neri són els que més feliç m'han fet. Sobretot perquè estan sempre exposats a un lloc públic i això té la seva importància. A qualsevol pintor li fa molta il·lusió fer un retrat d'un Fill Il·lustre.

CLEMENTE GARAU VÁSQUES, UN MARIÓ DEL BRASIL

Margalida Barceló i Taberner, *des Misser*

Hem volgut aprofitar la presència del nét de Climent Garau Juan *Marió* a Porreres amb motiu del nomenament del seu padrí com a Fill Il·lustre de la vila. La història de la seva família i el seu testimoni personal és una peça més per entendre el nostre passat més recent i per a que els joves, i els no tan joves, valorin la importància de viure la democràcia i coneguin la història, els esdeveniments i les vides dels seus conciudadans. La seva emocionada intervenció en descobrir el llenç amb el retrat del seu padrí ens va parlar precisament d'això, de la necessitat de mantenir i preservar la democràcia perquè no puguin tornar a passar els fets que aquell dia recordàvem.

La història del seu pare és un testimoni també de l'emigració cap a Amèrica, en una època, la postguerra, en la qual molta gent patia fam i en què els vençuts patien marginació i menyspreu de bona part dels seus conciudadans, ja sigui per convicció feixista, ja sigui per por, que de tot hi havia.

Després de la tragèdia, una mica d'història de la família

Després de l'assassinat de Climent Garau i el seu germà Joan, quedava una família estroncada: per una banda la mare i les seves germanes Catalina i Maria (mare de Maria Ripoll Garau *Marió* que, juntament amb els seus fills, la seva filla i el seu gendre han estat els que han servat la memòria de Climent i de Joan Garau) i la viuda, Maria Escarrer Barceló amb els seus tres fills, Climent, Gabriel i Joan. S'esfondrava també el negoci familiar que els dos germans havien pujat amb esforç. Eren fusters i fabricaven mobles que venien a les seves botigues, una al carrer Pou Florit i l'altra a Palma.

Devers els anys 50 Climent fill i el seu germà Joan varen emigrar a Amèrica a diferents llocs. Segons ha sentit contar Clemente, sap que son pare va partir amb el primer vaixell que sortia de port, com a cuiner per poder-se pagar la travessia, i va arribar al Brasil. A Rio de Janeiro hi havia alguns porrerencs i va poder viure durant dos anys a ca na Petra Miralles de can Pau Coix, de la qual la família en té molts bons records perquè el va ajudar en tot el que va poder. Climent Garau Escarrer va treballar molt i es va saber situar. Va muntar una impremta (a Porreres havia treballat a la impremta del seu oncle matern) i es va casar amb una descendent d'espanyols. L'any 1957 va néixer el seu fill major Clemente i l'any 1959 va néixer el petit, Gabriel Garau Vásques.

La vida dels fills de Climent Garau i Juan no va ser fàcil: Joan Garau Escarrer va viure a Veneçuela i va tornar a Mallorca sense descendència; va morir sol a una pensió de Palma i està enterrat a Porreres. Gabriel Garau Escarrer va quedar amb sa mare a Porreres i va morir molt jove. Climent Garau Escarrer va tornar almenys dues vegades a Porreres. La segona vegada se'n va dur amb ell la seva mare, que estava malalta i havia quedat sola i que va morir al Brasil. Clemente recorda que va venir amb el seu pare una d'aquestes vegades i que va anar a aplegar ametlles; tenia devers 9 anys. Climent Garau Escarrer va morir molt

Climent fill i família

jove d'un atac de cor als 42 anys. En Clemente i el seu germà Gabriel amb 14 i 12 anys es varen haver de fer càrrec de la impremta. Varen treballar molt i Clemente va fer estudis d'enginyeria. Fins als 20 anys ho va passar molt malament i als 25 anys ja va anar millorant la seva empresa i avui en dia encara continua essent l'empresa familiar. El seu germà Gabriel també va morir molt jove d'un atac de cor, als 33 anys; té una filla Marilla Reverendo Garau, que no ha estat mai a Mallorca.

El passat retallat, els orígens desdibuixats

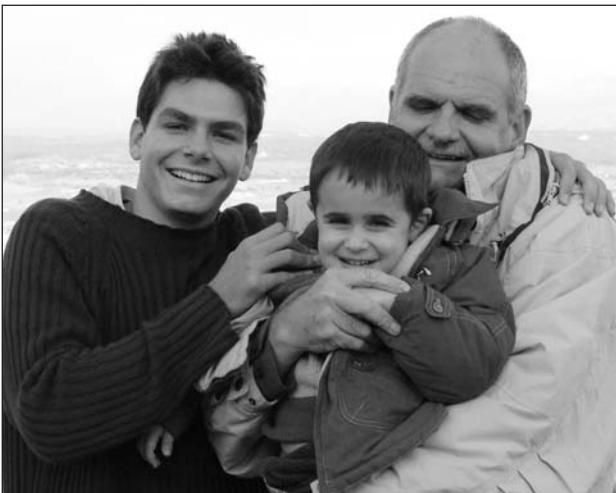
Mon pare ens parlava poc del seu passat i de Porreres. M'arribaven retalls de les converses que sentia amb ma mare i referències a costums mallorquins. Supòs que devia esperar que jo fos més gran per parlar-me'n, però va morir quan jo tenia 14 anys. A ca nostra no parlàvem ni en mallorquí ni en castellà (sa mare era de procedència asturiana i encara hi conserven la relació amb la família). Era com si bagués volgut començar de nou i tenia com a una llosa damunt el seu passat.

Així i tot, sabem que el meu padri havia mort afusellat als 39 anys i record una conversa que vaig sentir d'ell amb ma mare que em va quedar gravada a la memòria sobre un basal o riu de sang i que ell i la seva cosina (Maria Ripoll Marió) s'hi havia ficat dedins sense voler.

Na Maria Ripoll Garau Marió ens conta el fet, perquè recorda perfectament aquest dia: *era temps de figues i tornàvem amb ma mare de fora vila i corriem i jugàvem quan em ser darre-re La Creu em vaig encallar dins un fang ple de sang i em vaig retgirar tant que hi vaig deixar i tot les espadenyas i me'n vaig anar descalça cap a ma mare.* Era la sang dels que havien afusellat la nit anterior i que havien pretès mig tapar amb una espècie de picadís. Encara no havien matat el pare del seu cosí, que era el seu padri jove, ni el seu conco.

Na Maria Ripoll ens conta també altres fets que va viure amb els seus cosins. Recorda que abans d'afusellar son pare, en Climent fill va haver de patir com *un home dins l'església els va dir que matarien el batle i que també a l'escola un nin li havia dit. Son pare i el seu conco Joan estaven amagats. L'assassinat d'en Climent i d'en Joan Garau estava ben previst; temps enrere ja havien rebut anònims en què els amenaçaven. Dia 21 de setembre els agafaren i el fill d'en Climent, el meu cosí, que només tenia 9 anys va anar a l'estació per veure'ls per darrera vegada. Han sentit a dir, però jo no ho sé cert, que el meu cosí va dir que venjaria aquelles morts.*

Mentre conversam amb en Clemente, la seva dona na Bernadette i la família Marió, van sortint altres retalls de vida familiar que donen cos a la figura del seu pare i al que conservava de Mallorca. *A ca nostra mon pare feia matances i fèiem sobrassada i botifarró. Venien altres mallorquins com en Toni Verdero i en Mora Mora (de can Bou). Era molt bon cuiner i*

Climents de la família Marió

a casa encara feim pebres torrats. També record com mon pare feia pa amb oli, peix escabetsat, paella i un plat amb patata, albergínia ...

Li deim: - *tumbet?* I respon amb entusiasme quan veu que reconeixem aspectes que ell recorda de son pare i que ell veia com a costums particulars sense referència cultural: *Sí, això mateix: tumbet, ja no me'n recordava de la paraula!* En Clemente va recuperant el llegat cultural que son pare, sense pretendre-ho, li va deixar a través del que l'emigrant conservava de la seva cultura d'origen. Descobreix ara, per exemple, que la sobrassada i el botifarró són embotits només propis de Mallorca. *Tenc també alguns discos que mon pare va comprar al seu primer viatge a Mallorca.*

Encara que son pare no els ensenyàs mallorquí, en Clemente, que parla portuguès brasiler, va recordant paraules que son pare deia i alguna dita com la que solia dir amb ironia pel fet que a les esglésies es passava la bacina: *"pa per avui, fam per demà i els dobbers són nostros". Mon pare no anava massa de capellans, encara que era molt bon amic d'un capellà.*

Encaixar les peces, recuperar les arrels familiars i culturals

Estic molt content i molt emocionat perquè ara tot comença a encaixar, totes les peces que estaven aïllades una de l'altra amb l'ombra d'una tragèdia que jo només intuïa. He recuperat la família de mon pare, que ja creia que no existia. He pogut veure i participar de l'homenatge al meu padri i a tots els seus companys afusellats. A mon pare li bagués agradat molt!

Estic molt emocionat i molt agraït a tota la gent que ha fet possible aquest i altres actes per donar a conèixer la figura del meu padri i els seus companys. No tenc paraules! Desconexia l'abast d'aquests fets històrics. I encara que jo no els he patit directament, entenc ara el sofriment de mon pare i dels altres descendents de les víctimes. L'emigració al Brasil i les dificultats que va haver de passar, en el cas de mon pare, ens va obrir una porta a una vida millor i ens va permetre viure amb més llibertat. Ara me'n adon de la seva empenta i del que degué passar: viure la marginació i el menyspreu sense pare i devora els assassins ... haver d'emigrar per sentir-se lliure, el fet d'anar a cercar la padrina malalta i sola ....el seu germà Joan sol i enfora, el seu germà Gabriel malalt i amb la mare a Porreres passant misèries ... Vaig lligant paraules, retalls de converses ...

Ara entenc o intuesc també perquè mon pare em digué que si tenia un fill li havia de posar Clemente de nom i Garau com a primer llinatge, com va fer ell amb jo. He seguit el que ell em deia i el meu fill nom Clemente Garau Júnior. Era una manera de conservar la memòria del seu pare injustament assassinat.

A Brasil (i també a Portugal) es posa sempre el llinatge de la mare com a primer llinatge. En el seu cas i el del seu fill és una excepció que s'ha de demanar oficialment i s'ha de posar l'afegit de Júnior perquè no hi pot haver dos noms iguals. Sense haver-se posat d'acord perquè en aquells moments ni es coneixien, es veu que els descendents i parents del batle *Marió* han volgut conservar el seu nom: a la família *Marió* també tenen el seu Climent.

La constància de la família *Marió*, l'interès de Clemente i les casualitats

Des de fa déu anys totes les peces han anat encaixant. L'any 1995 érem de viatge per Espanya i quan vaig ser al port de Barcelona i vaig veure l'estació marítima, sense haver-ho previst i sense consultar-ho a na Bernadette vaig i compr els passatges per venir a Mallorca.

Na Bernadette conta: *en arribar a Palma vaig agafar la guia telefònica per si hi havia algun Garau i en vaig trobar massa!*

Venguérem a Porreres i anàrem a demanar si podíem veure l'església perquè mon pare, al qual també li agradava pintar, havia contat que el meu padrí hi havia fet algunes pintures. L'escolà (Miquel Gil) ens va dur a cal rector (Tomeu Tauler) i ens va mostrar l'església. Va ser molt amable. Coneixia un poc la història del meu padrí i ens va dir que teníem família, na Maria Ripoll de can Marió al carrer del Vent. Hi anàrem però trobàrem tancat. Vàrem pensar que ja no ens hi quedava ningú de cal meu pare!

Anàrem a Monti-sion i na Bernadette va reparar en la signatura d'un quadre que hi ha al bar: C. Garau! No ens ho podíem creure! La senyora del bar ens va confirmar que era pintat pel meu padrí i jo el vaig voler comprar però em digueren que era molt complicat perquè pertanyia al Bisbat. Em vaig haver de conformar amb algunes fotografies.

Aquesta venguda no fou debades perquè la notícia va arribar a ca na Francesca Marió i el seu germà Bartomeu va començar a fer passes i indagacions. Pocs anys després es va començar a remoure la recuperació de la memòria històrica a través d'articles, gairebé tots, de Bartomeu Garí al Llum d'Oli i dels primers actes del PSM de Porreres. La família havia mostrat el seu interès i hi començà a participar intensament.

Bartomeu Garcies *Marió* va trobar l'adreça de Clemente a través d'un altre emigrant, de can Bou, al Brasil. Es va posar en contacte amb ell i li adreçaren correus amb fragments del Llum d'Oli i altres informacions sobre el seu avantpassat comú. Clemente i el seu fill es treuen la doble nacionalitat brasilera-espanyola el 1998 i, finalment, el Nadal del 2003, tornen a Porreres i es coneixen.

Clemente Garau Júnior, que ara té 17 anys, també està molt emocionat *no aconseguia dormir... és com una pel·lícula!* Ara se'n va molt content de saber la història i també molt impressionat d'haver vist les fotografies dels afusellats i adonar-se que n'hi havia de molt joves i que alguns eren de la mateixa família.

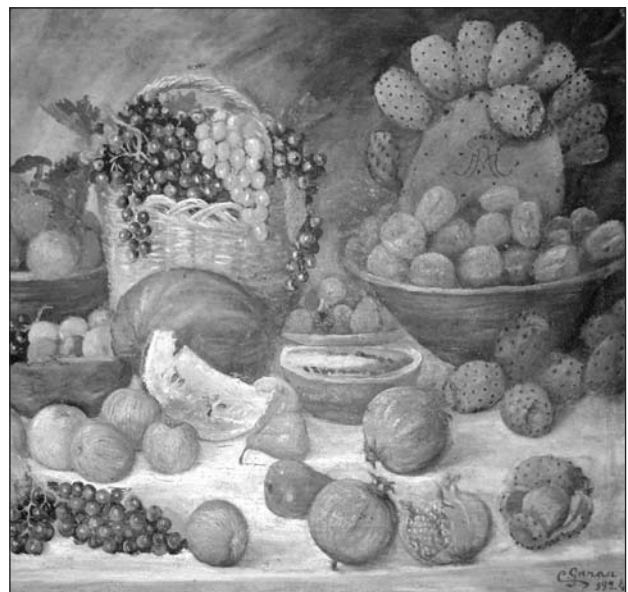
Un desig en record del seu padrí

Clemente està molt satisfet de tot el que es fa per recuperar la memòria dels vençuts, però ens adreça un desig més íntim i més senzill:

M'agradaria que el quadre que el meu padrí va pintar el 1924 i que ara és al bar de Monti-sion tengués un lloc millor i que no es fes malbé.

Li asseguram que aquestes paraules també les escriurem, tal com feim, perquè el seu desig arribi a qui pertoqui poder-lo satisfer.

És evident que Clemente Garau Vasques no sols ha conegut els fets per encaixar les peces que li faltaven de la història familiar, sinó que s'ha apropat més al seu pare i al seu padrí, ha pogut recuperar la història emocional de la seva família i l'ha engrandida amb la branca porrerenca. Aquests darrers tres anys el seu espai vital ha crescut i s'ha afegit als *Marió* que, a través del testimoni pacífic, ben viu i gens poruc de na Maria Ripoll Garau, hereva també del testimoni de la seva mare i la seva padrina, han tingut la constància i la valentia necessàries per dur a terme tota aquesta tasca de recuperació i fer-la pública en un poble com Porreres en el qual el silenci, l'ocultació dels fets històrics, la covardia, la por i les mitges veritats entrebanquen poder viure plenament en democràcia.

Quadre a Monti-sion

PARAULES I EMOCIONS

**Joana Aina Roig i Sampol
Margalida Barceló i Taberner**

Llum d'Oli s'ha volgut fer ressò de les opinions dels assistents, sobretot dels familiars d'algunes de les víctimes. Els demanàrem què els havia semblat la celebració. Voldríem haver parlat amb tots ells i amb altra gent present, però ni el moment ens ho va permetre ni, per desgràcia, la gran quantitat de famílies afectades. Tots ells estaven molt emocionats, com podreu comprovar:

Bàrbara Moll Lliteras, filla de Mateu Moll Garcies –*Ratat*–:

Ja era ben hora que es reconegués això que va passar. Hem hagut de viure com si tenguéssim una tara. A mon pare el varen matar i ma mare va quedar viuda amb tres filles i una altra que encara havia de néixer. Aquella gent era dolenta, tenia mala sang. Que Déu els bagi perdonat!

Catalina, Antònia i Antoni Ribas Moll, i la seva mare, Antònia Moll Lliteras, néts i filla respectivament de Mateu Moll Garcies –*Ratat*– (tots ells viuen a Montuïri):

Ens ha agradat molt; era ben hora que es fes alguna cosa, ja que abans no

s'havia pogut fer res. Nosaltres sabíem què havia passat, però només en parlàvem en la intimitat, ara, per fi, se n'ha parlat en públic.

Antoni i Climent Serra, fills de Climent Serra –*Banyat*–:

Ha estat bé, perquè al final han reconegut la veritat. No és cap festa ni una alegria, perquè no ho pot esser. És una petita recompensa. Per grossa que baguessin fet la festa, s'ha de reconèixer que va ser més gros el desastre. De totes formes, ja era ben hora, perquè hi ha una ignorància molt grossa sobre el que va passar. Molta gent, sobretot els més joves, no en saben res d'aquests fets tan desgraciats.

Maties Ximelis Roig, fill de Sebastià Ximelis Bisquerra –*Cotó*– i nebot de Miquel Ximelis Bisquerra –*Cotó*–:

Volem donar les gràcies per haver fet aquest acte, i a veure si això serveix perquè aquestes coses no tornin a passar mai més.

Antònia Garau Llaneras, néta de Jordi Llaneras Llull –*de can Ferrer*– i

neboda néta de Gabriel Llaneras Llull –de can Ferrer-:

Ha estat una meravella. Estic molt contenta i molt emocionada. Han estat massa anys d'anar amb el cap acotat pel fet de ser fills de socialistes. És una pena que ma mare no ho hagi pogut veure. Li hauria agradat molt.

Magdalena Julià Ferrà, neboda de Sebastià Ferrà Xamena –Carraixet-:

Estic molt contenta que una persona jove com en Tomeu Gari s'habi interessat per aquests temes. També estic molt orgullosa de poder-ho recordar i no estic gens empegueïda de res. Deien que érem nosaltres els dolents, i eren ells” Fins i tot recorda que una veïnada seva deia que: “Llavors havien porgat amb un erer, després porgarien amb un garbell i finalment amb un sedàs...” o sigui que creia que m'havien de matar fins i tot a jo.

Joana Maria Noguera Amengual, néta de Andreu Amengual Barceló –Amengual-:

Estic molt emocionada i només em sap greu que ma mare, que encara no fa tres anys que es va morir; no hagi pogut veure com el nom de son pare era dit dins la Sala en veu alta i que s'habi reconegut la seva tasca i la de tots els altres. Que finalment se'ls reco-

negui, i a nosaltres els seus descendents també, com a víctimes del feixisme, dins del nostre poble. El meu pare no va morir a una batalla, va ser assassinat. Vull donar també les gràcies a totes les persones que s'han esforçat per treure a la llum aquests fets i el patiment que provocaren. Especialment vull donar les gràcies al PSM de Porreres per haver tengut una actitud molt valenta sense reparar en si els convenia o no a l'hora de fer vots.

Joana Mas, acompanyada pel seu fill **Pere Sampol**, de Montuïri, filla de Joan Mas i Verd, que també va ser batle de Montuïri durant la II República, i que, com Climent Marió, també va ser assassinat:

Ha estat un acte encantador, molt emocionant, feia estona que no plorava tan a gust!

Gabriel Vicens, secretari general del PSM-EN:

Beníssim. Molt emotiu. Actes com aquests són necessaris per recuperar la memòria històrica; és l'única manera de conèixer el pensament, l'obra i les actuacions que varen tenir els representants del poble, i és fonamental. Més que un acte de justícia és una manera de conservar el vincle amb la

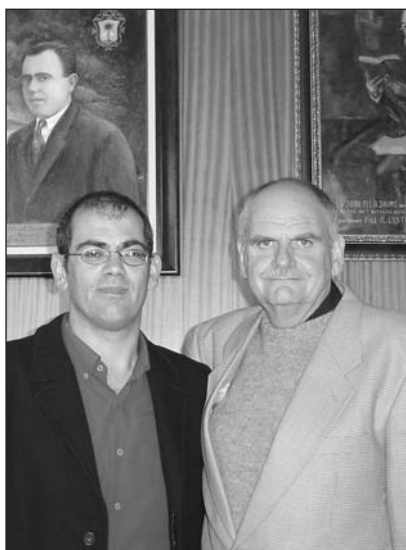
memòria històrica, i això actualment és imprescindible per a la política.

Mateu Morro, exconseller d'Agricultura

Ha estat molt emotiu i entranyable, però sobretot ha estat un acte just. No sé quina importància pot tenir, temps a venir, el record de les persones, la memòria del passat o el servir la història de cada poble, és probable que molta, però sé cert que fer justícia a uns homes bons i generosos -representats pel batle Climent Garau- serà molt profitós pels porrerencs actuals i venidors.

Porreres ha demostrat que és un poble cult i just, que vol tancar les ferides del passat a partir del reconeixement dels que ho donaren tot per uns ideals de justícia i democràcia. Sols a partir

de la justícia és possible mirar cap envant sense temor, amb l'absoluta seguretat que mai més allò no tornarà a passar:

El discurs d'en Bartomeu Garí Salleras ens ha donat un perfil molt clar d'en Climent Garau i de tot un moment de la nostra història. Pens que té molta raó quan diu que l'acte del 6 de febrer serà una fita històrica i política important per a Porreres.

Bartomeu Garí Salleras, instructor de l'expedient de declaració de fill il·lustre i investigador sobre aquesta època:

Estic molt content, perquè partint del estudis a la universitat vaig trobar un grup de gent que em va recolzar

per dur a terme aquesta feina. És un fet històric per al nostre poble, per una banda pels porrerencs que hi varen morir i per l'altra perquè Porreres va ser un centre de la repressió, en concret darrere el cementiri. I això és un reconeixement, individual i col·lectiu dels fets, tal com demostra l'assistència de molta gent que no és de Porreres. I, amb tot el respecte als fills il·lustres anteriors, tots ells representants de l'església o estaments benestants, és molt important que es faci fill il·lustre a un polític, que a més era representant i defensor de les classes socials més desafavorides, sobretot en aquests moments en què els polítics no estan molt ben vists.

Llorenç Cerdà Mora
VENDA DE BOLETS
 Camí de na Bosca, s/n
 Tel. 971 647 911
 Fax 971 166 555
 Mòbils: 619 037 245/6
 PORRERES
Venda de Bolets

Salleras porrerencs
 music-bar
 tel. 971 16 83 10

BAR
Ca'n guillem
 Tel. 971 64 74 95 PORRERES

BM **Esport - Sabates**
 Ballester Melià
 C/ L'Almoina, 19
 07260 PORRERES
 Tel. 971 16 82 76
 Tel. Part. 971 64 74 21

INCORPOREM LA MIRADA DE CLIMENT GARAU

Llorenç Riera
Periodista

Seguint les passes que ha fet l'Ajuntament de Porreres per enquadrar Climent Garau Juan en el digne marc dels fills il·lustres del municipi, resultava difícil absoure's de la temptació de fixar-se en el rostre del personatge i detenir-se, encara que sols fos per un instant, per intentar examinar-ne la mirada. La temptativa era encara més gran a mesura que afloraven les circumstàncies que envoltaren el

batle republicà de Porreres i el seu tràgic final. A les fotografies rescatades del batle Marió s'observa un rostre serè, ferm, i una tristesa nostàlgica, enterrada sota uns ulls profunds. Fins i tot Benet Mora pareix haver incidit en la mateixa línia a l'hora de fer els traços del retrat oficial del nou fill il·lustre.

La diferència generacional ens impedeix saber amb exactitud si realment era així o si, al contrari, els fets i el temps fan que nosaltres ho vegem ara d'aquesta manera. Per desgràcia, hi ha hagut molts Climents Garau. Massa, perquè, d'afusellaments, en sobra fins i tot el primer. Respecte i reconeixement, idees a part, és el mínim que es pot demanar per als qui pagaren amb la seva vida, de manera arbitrària, per les seves convicció i coherència personals.

Porreres necessitava el bàlsam col·lectiu d'un acte com el de diumenge dia 6 de febrer. En el seu conjunt, pareix haver superat el tràngol, no exempt de riscos, de manera satisfactòria. Per això, no s'entén una abstenció com la del PP. Ni les diferències ideològiques pareixen suficients per justificar un comportament així.

Una de les millors vacunes que ens queden per evitar epidèmies tràgiques de guerres civils i els seus derivats, sempre de resultat nefast, és incorporar al patrimoni i a la memòria col·lectiva la mirada de Climent Garau i dels altres 30 porrerencs executats. Igual que tants d'altres en tants d'altres indrets.

PLANS DE PENSIONS

ARA
AVANTATGES IMMEDIATS

Estalviau impostos pensant en el futur

 BANCA MARCH

Carrer d'en Sala, 7
07260 PORRERES

Tel. 971 16 83 13

CLIMENT GARAU I JUAN FILL IL·LUSTRE DE PORRERES. AGRAÏMENTS.

Francisca Garcias Ripoll

Com a familiar de Climent Garau Juan, voldria donar les gràcies per la festa de proclamació de Fill Il·lustre:

En primer lloc a Maria Ripoll Garau, la meva mare, que sempre ha recordat i ha mantingut viva la figura dels seus dos concos: Climent Garau Juan i Joan Garau Juan. El seu testimoni i la seva bona memòria han estat fonamentals per recuperar aquest passat que es volia mantenir oblidat.

A Bartomeu Garí Salleras, per la seva il·lusió, el seu esforç i la dedicació per aquesta causa.

Al meu espòs Simó Tortella Sbert, pel temps dedicat a la recuperació i tractament informàtic de totes les fotografies de l'exposició: "La República a Porreres, un temps oblidat" i les dels represaliats que es varen exposar a la proclamació de Fill Il·lustre.

Al grup del PSM de Porreres, per tenir la valentia i l'empenta de tractar aquest tema i proposar tota una sèrie d'activitats dins el cicle: "Recuperam la història, enriqueim el nostre futur" que ha culminat en la festa del diumenge passat.

A la família de Brasil, Clemente Garau Vàsques, Bernadette Dosantos i Clemen-

te Garau Vàsques Júnior, que per casualitat ens vàrem conèixer. Ens uneix una història comuna, uns lligams familiars i una gran amistat. La meua família i jo estam molt contents per la seva disposició, il·lusió i esforç per venir de tan lluny. Igualment destacam el fet que l'Ajuntament s'hagi fet càrrec de les despeses del seu desplaçament. Sabem que estan contents i profundament agraïts i com deia Clemente (nét de Climent Garau) "Las piezas del puzzle de mi historia y pasado han encajado, ya he encontrado mis raíces y mi familia en Porreres".

També agrair a totes les persones que varen venir diumenge dia 6 de febrer a la festa. La Sala va quedar petita i sabem que molts no varen poder gaudir de l'acte. Especialment don les gràcies a molts de familiars de represaliats de diferents pobles que acudiren avisats personalment pel meu germà Bartomeu, gràcies al llistat que ens facilità na Margalida Capellà. Ens sap greu no haver pogut compartir més temps amb ells.

El meu agraïment a totes les persones que feren possible que diumenge fos una festa i una fita històrica i com molt bé va dir el batle, Joan Sastre, "Un dia, aquests 30 porrerencs sortiren per la

porta del darrera. Avui facem que surtin per la porta del davant".

Finalment, després de gairebé 70 anys han recuperat la dignitat i l'honor aquells 30 bons porrerencs que compartien uns ideals que avui encara són vigents.

Moltes gràcies.

MANS

L'Almoïna, 30
Tlf. 971 16 84 56
Porreres · Mallorca

Pepa Jeans LONDON   LIBERTO

DIESEL FOR SUCCESSFULL LIVING   J&S   DESIGNAL DESIGNAL

BAR - RESTAURANT

N'Hereveta

MENJAR A LA CARTA - BUFFETS - FESTES
CELEBRACIONS - MENJAR PER EMPORTAR-SE'N

HORARI:
Dilluns i divendres de 18 a 24 h
Dissabte i diumenge de 13 a 24 h
Obrim amb reserva prèvia qualsevol dia

Cami de Marina, s/n - 07260 Porreres
Tels. 971 168 464 - Mòbil: 620 252 261

FERRERIA CAN BATXÀ

TOT TIPUS DE FEINA I ARTESANIA EN FERRO

PAU JOAN CASAS JULIÀ

C/. Pare Molina, 9 - baixos - 07260 PORRERES
Telèfons: 971 166 645 - 636 610 211

LA SEDUCTORA “BONES AIRES”

Francesca Roig Sampol

La primera aturada: la **Plaza de Mayo**, centre neuràlgic de la ciutat i escenari central de la dramàtica vida política de la nació. Envoltada d'edificis històrics de diferents èpoques: el Cabildo, la Catedral, la Municipalidad... és la plaça portenya més coneguda en el món, testimoni dels discursos de la interessada Evita als seus “descamisados” des de la Casa Rosada, brillant com una fantasia psicodèlica, especialment a la posta de sol i tancada amb barreres, conseqüència del famós “corralito” del 2001 que encara dura. Però la Plaça de Maig és, sobretot, el lloc on es reuneixen i manifesten cada dijous, des de 1976, les *Madres de la Plaza de Mayo* per protestar per la desaparició dels seus estimats durant el darrer govern militar i per demanar justícia. Ara ja n'hi ha poques de mares, però els seus familiars i tots aquells que se solidaritzen amb elles, que no suporten les crueltats dels

governos despòtics, hi caminen a la vora.

Un nu al coll quan la comitiva passa pel davant, un cúmul de sensacions, impotència i fàstic et recorre tot el cos i et quedes allà immòbil sense saber què dir, sense saber ben bé què fer, però sentint-te molt aprop d'aquestes dones petites i arrugades, amb una força i unes ganes de lluitar que es contagia.

Una de les mares em va comentar que efectivament la gent no tenim memòria i que per això elles són allà, perquè la gent no oblidí el que va passar, però, i quan aquestes dones no hi siguin?, qui caminarà per elles?. El més trist va ser comprovar que aquest acte de protesta es convertia en una atracció turística més de Bones Aires. Ben enmig de la plaça, encerclant la Piràmide de Maig (obelisc construït el 1811 per commemorar l'aniversari de la Revolució de Maig de 1810) hi ha pintat el famós símbol de les mares, un mocador blanc pel cap fent referència a la maternitat i als bolquers dels seus infants desapareguts.

Passejar per aquesta plaça és fer un tomb per la història de la ciutat, una ciutat on la immigració ha estat la base

del que avui en dia són els argentins: “hablan como los españoles, visten como los italianos, comen como los franceses y viven como los ingleses”, no record on vaig llegir aquesta definició, però és ben certa.

Bones Aires, una ciutat decadent, cosmopolita i seductora, enorme, molt gran, tot és gran, i si no és així, els argentins mateixos s'encarreguen d'engrandir-ho, ells més que ningú saben crear llegendes i mites: Gardel, Borges, Evita, i sobretot Maradona.

Però Bones Aires no és només la Plaza de Mayo, Bones Aires és Tango, *milongas i confiterias*, és el cafè Tortoni, les llibreries de l'avinguda Corrientes, Caminito al barri de Boca, Puerto Madero i les *caballerizas*, les *parrillas* amb el *Matambre* i *Chichulines*, el *colectivo* i el *subte*... , una ciutat de contrastes que no et deixa indiferent. “Che, Buenos Aires, que linda que sos”.

XEREMIERES DE PORRERES

Caterina Gornals Miralles

Com va sorgir el grup de xeremiers?

Més que grup de xeremiers hauríem de xerrar d'escola de xeremiers i flabiolers, ja que a excepció d'en Sebastià Mestre i en Guillem Horrach, que són els professors de xeremies i de flabiol respectivament, la resta del grup som alumnes de primer o segon any. Alguns dels components del grup havíem xerrat qualche pic que ens feia ganes aprendre a sonar. Un dia, caminant per la vila, vam sentir xeremies i va resultar ser que assajaven els que ara ens fan de mestres. Els vam proposar d'organitzar classes, els va agradar la idea, vam xerrar amb Aires de Monti-sion i ens van acollir.

Quin és el nom oficial del grup?

Oficialment no hi ha cap nom però una vegada vam fer unes camisetes que deien Xeremiers de Porreres.

Qui sou els components i quina edat teniu?

Entre xeremiers, flabiolers i flabiolera

i, contant els dos professors, no arribam a la dotzena. Les edats van des dels 19 anys del més jove fins als quasi 50 del més gran.

Quina és la vostra feina?

Pel que fa a les feines n'hi ha de tots els gremis: en Xim a Sa Fonda, en Miquel amb el taxi i també hi ha professors, estudiants, botiguer, camioner ...

Quina relació teniu els components del grup amb la música?

En Sebastià i en Guillem fan colla (sonen junts) des de fa anys. En Marc i en Felip toquen altres instruments amb Aires de Monti-sion, na Rosa toca a la Filharmònica Porrerenca. La resta només feim renou a ca nostra.

Ens explicaríeu la història de la xeremia a Mallorca?

Fa quatre mil anys ja existien instruments semblants a les xeremies (més d'un tub fet sonar simultàniament des d'un bufador comú) al Medite-

rrani i al sud-est asiàtic. Posteriorment les cornamuses es van estendre per tota Europa. Actualment són instruments populars a molts països des del Magreb fins a Creta, Escòcia i Irlanda. L'evolució independent a cada zona ha originat particularitats en el disseny i diferents noms (la cabreta a Occitània, la zampogna a Itàlia, el boto a l'Aragó, la gaita a Astúries i a Galícia, el sac de gemecs a Catalunya).

És probable que les cornamuses sonassin a Mallorca anteriorment, ja que els segles XI i XII eren un instrument molt utilitzat al món islàmic. Així i tot sembla que la xeremia mallorquina és hereva del sac de gemecs introduït pels catalans i que en principi va ser instrument cortesà si bé, posteriorment, desaparegué de la cort i va sobreviure com a instrument popular. Va ser llavors quan es va lligar al flabiol i al tamborí i les colles es van fer imprescindibles en les celebracions populars.

Durant el segle XX va estar a punt de desaparèixer oblidat i es va iniciar la recuperació durant els anys seixanta. Actualment hi ha constructors, escoles de xeremiers i molts sonadors i sonadores.

Com és una xeremia i com es fa sonar?

La xeremia consta d'un sarró (abans una pell de cabrit i ara, generalment, fet d'altres materials) inflat per mitjà del bufador i que serveix de magatzem d'aire i permet al xeremier regular-ne amb el braç la pressió amb que surt a través del grall i

de la trompa o bordó que són els elements sonors.

Al grall es fa sonar la melodia i la trompa l'acompanya amb una sola nota greu. Del mateix punt de la trompa parteixen els dos fillols, a vegades muts i a vegades formant acord amb el so de la trompa. El bufador, el grall, la trompa i els fillols són de fusta.

A quins llocs heu aportat la vostra música i amb motiu de quina celebració?

En Sebastià i en Guillem han sonat a molts de llocs. Com a grup just comencem a sonar. Només hem participat en tres celebracions populars dins Porreres: l'actuació de l'escola d'Aires de Monti-sion, els foguerons de Sant Antoni i l'acte de nomenament de Cli-

ment Garau, darrer batle de la República, com a fill il·lustre de Porreres.

D'on treieu les peces que interpretau?

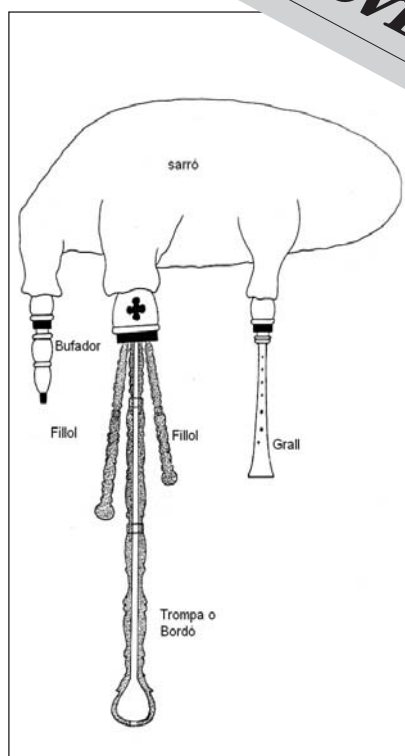
Les peces que sonam són populars. La major part són de les illes, però començam a provar-ne també d'altres llocs.

Teniu actuacions previstes properament?

La nostra agenda d'actuacions és plena de pàgines en blanc.

On assageu i amb quina periodicitat?

Assajam al Quartell vell, al local d'Aïres de Monti-sion, dos dies per setmana, una hora cada sessió. Un dia per separat xeremies i flabiols i un altre, els dos instruments junts.

PUB RESQUILLS ES TRUI DE PORRERES

C/ Pou Florit, 14 - PORRERES

Bar - Restaurant
"SES FORQUES"
Cuina Mallorquina i de Temporada

Menús diaris i menjar a la carta Paelles, fideuas, carn a la pedra,...

Ctra. Porreres - Montuïri, Km. 0,500 - PORRERES - 07260 - Tel. 971 16 81 76

centre
d'anàlisis
biològiques
s.a.

Anàlisis Clíniques

Antònia Sastre Barceló
Farmacèutica

Consulta: Dilluns, dimecres i divendres
de 8:30 a 10 hores

Carrer l'Almoïna, 49
Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas, Asisa-Muface, Agrupació Mútua,
Axa-Mare Nostrum, Imeco-Caja Salut, Groupama, L'Aliança, Novomedic...

PORRERES I EL RECICLATGE DELS RESIDUS

Neus Andreu Sunyer

Tècnic en medi ambient de l'Ajuntament de Porreres

La problemàtica dels residus

La societat actual es troba immersa en una espiral que ens condueix a un increment continu de producció de residus. Quan anem a comprar de cada vegada és més complicat —o més ben dit, és gairebé impossible— trobar envasos retornables o productes sense gran quantitat d'embocalls. Com a resultat tenim un imparable increment de residus, cada vegada més diversificats i més capaços d'agredir el medi ambient.

És sabut que els cicles de la natura són tancats i que tot hi té el seu profit... Però amb la intervenció de l'home i la incorporació dels productes actuals, la natura no pot absorbir-los i s'estan convertint en un greu problema mediambiental i de salubritat pública, amb un valor afegit negatiu: el cost econòmic del seu tractament.

Per aquest motiu, les directives europees i com a conseqüència la legislació espanyola també ho ha incorporat en el seu ordenament jurídic aposten per la reducció dels residus en origen seguit per la reutilització i reciclatge i en darrer terme la valorització energètica i l'eliminació.

1r REDUIR

2N REUTILITZAR

3R RECICLAR

4RT VALORITZACIÓ ENERGÈTICA

5è ELIMINACIÓ

Porreres és conscient d'aquesta realitat i per això vol apostar fort per establir un canvi en la gestió dels residus que suposi en canvi radical en la quantitat de residus que no es reciclen.

Porreres aposta pel reciclatge dels residus

Fins ara, a Porreres es recollien els residus urbans porta a porta tres dies per setmana i voluntàriament els residents de Porreres podien reciclar el paper, vidre i envasos utilitzant els contenidors de les àrees d'aportació i del parc verd del municipi. En el dia d'avui Porreres recull prop de 2000 tones anuals de residus que van a incinerar fet que equival a una mitjana de 1,13 kg/persona/dia. I en canvi, la quantitat de residus recollits selectivament és testimonial prop de 170 tones —és a dir un 8% del total de residus produïts—.

A partir d'ara, Porreres té previst canviar el sistema de recollida de residus potenciant el reciclatge i facilitant aquesta tasca a tota la gent de Porreres. El sistema que implantarà Porreres és la recollida a la porta de casa no només els residus urbans sinó totes les fraccions que es poden reciclar (paper, vidre, envasos i la matèria orgànica). D'aquesta manera es preveu que es pot arribar a reduir a la meitat els residus urbans que van a parar a la incineradora.

En definitiva el procés del reciclatge cobra un protagonisme especial. Reciclar és aconseguir que alguna cosa considerada sense valor d'ús, recuperi la seva utilitat mitjançant un procés determinat. Reciclar les deixalles significa reconvertir-les en materials aptes per a fabricar nous productes. Per la qual cosa, és la solució òptima per a estalviar-nos l'esgotament de les matèries primeres i l'elevat cost de l'energia i d'aquesta forma evitar importants agressions contra el nostre ecosistema.

En aquest sentit, l'Agenda Local 21 de Porreres, aprovada pel Ple Municipal el dia 1 de febrer de 2005, ja apunta la necessitat de prendre alguna iniciativa per tal de reduir la quantitat de residus i un dels projectes és la recollida selectiva domiciliària.

Actuacions prèvies necessàries

Per descomptat aquest canvi de la recollida de residus no es pot fer un dia per l'altre i per això, hi ha d'haver una sèrie de passes a fer abans d'iniciar el nou model de recollida.

Durant dos mesos es farà una campanya de comunicació i informació on hi haurà uns educadors mediambientals que aniran casa per casa per explicar aquest nou sistema de recollida selectiva domiciliària tot valorant la necessitat d'implantar aquest nou model. També es faran reunions amb els veïns i les associacions de Porreres a l'igual que es faran tallers amb les escoles del municipi. La comissió del Fòrum Ciutadà de l'Agenda Local 21 de Porreres es tornarà posar a treballar per anar duent el seguiment de la campanya de comunicació i posteriorment el seguiment de sistema de recollida porta a porta.

Perquè el canvi de model funcioni es necessita una predisposició per part de la gent del poble a col·laborar en aquesta nova iniciativa col·lectiva: simplement no tirant tots els residus mesclats sinó separant-los a casa, dipositant-los en el cubell corresponent i treure'ls el dia que pertoqui. Sabem que la pràctica del reciclatge no és nova i hi ha molta gent que en el dia

d'avui ja recicla utilitzant els contenidors que hi ha en el municipi. Així i tot, la gent que ja reciclava ho tindrà més fàcil perquè li recolliran a la porta de ca seva i els que no reciclaven ara tenen l'oportunitat de començar aquest nou hàbit tan necessari en el dia d'avui.

L'èxit de la recollida està en la participació dels veïns de Porreres perquè són ells que des de ca seva participen amb el seu granet d'arena a disminuir la problemàtica dels residus.

Motius perquè s'ha de fer la recollida selectiva domiciliària

Durant l'escrit ja hem esmentat alguns dels motius pels quals s'ha de reciclar però el resum és el següent:

- Per motius econòmics. En el dia d'avui, la gestió dels residus surt molt cara perquè l'Ajuntament paga 90,48 € tona de residus incinerats mentre que

el tractament dels residus reciclats costa 0 €.

- Per motius legals. La llei estatal de residus obliga a tots els municipis de més de 1000 habitants a fer la recollida selectiva

- Per respecte al medi ambient. Hem de veure els fems com un recurs i no com un residu. Els fems es poden aprofitar i no importa que contaminin. La cultura de l'usar i tirar s'ha acabat i s'ha d'evitar al màxim la presència d'abocadors i d'incineradores en pobles veïns o en el nostre mateix.

- Pel futur. Per respecte als nostres fills i filles, és a dir, per sostenibilitat. Així, les futures generacions viuran en el territori en les mateixes condicions

- Per civisme, per tenir el poble més net i per fer de Porreres un dels primers municipis de Mallorca en dur a terme aquesta iniciativa.

ESTANC CA NA JAUME

Tabac - articles de regal
papereria - llibres
i tota classe de revistes
i diaris

Carrer Sant Roc, núm. 2
PORRERES

"la Caixa"

Germans Leiva

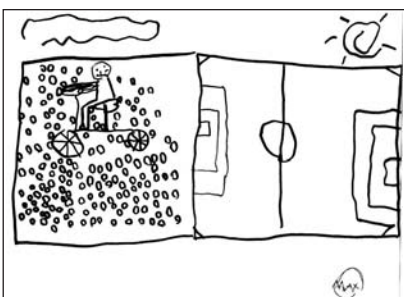
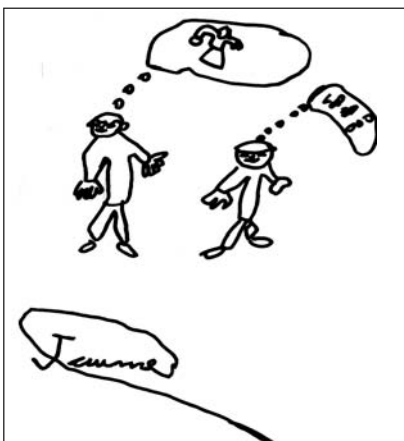
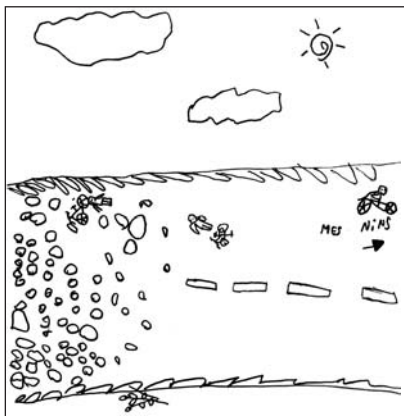
Pare Bartomeu Pou, 2
07003 PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 75 10 28 - Fax: 971 75 05 67

Antonio Marqués, 2
07003 PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 76 34 92 - Fax: 971 75 19 63
www.viajespegaso.com

UNA AVENTURA AMB EL NOSTRE QUIXOT

Alumnes de 3r Ed. Primària. Col·legi Verge de Montis-ion.

Això era un nin que nomia Quixot i que també tenia 9 anys, com nosaltres. El primer dia de classe els dos nins Quixot i Sancho es van fer amics.

Un dia, el mestre, que nomia Thomàs Andreu, els va dir que hi havia una excursió en bicicleta per Porreres i que partien el proper dimecres a les 9 del matí. En arribar a casa en Quixot li va demanar a sa mare a veure si podia anar d'excursió, la mare va contestar que sí. En Quixot de bon matí digué a la mare: "mamà, mamà he d'anar a l'excursió, em prepares el berenar i el dinar, i també dos suc? La mare li contestà: "Ja està preparat tot, vengà, ves!!!"

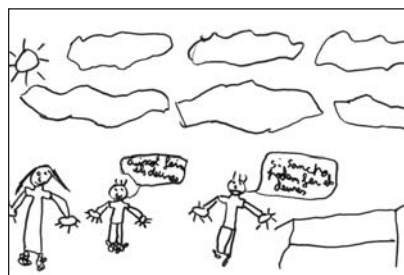
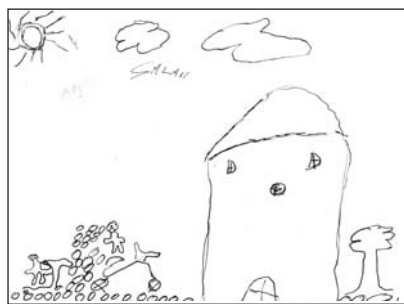
En Quixot esperà en Sancho i se n'anaren tots dos cap a l'escola. Quan arribaren a l'escola esperaren cinc minuts i van partir tots junts. Pel camí hi havia moltes pedres i hi va haver moltes caigudes, però cap de greu. Tots anaven cantant i rient fins que varen arribar al poble i es van reunir al pati de l'escola.

En Quixot i en Sancho estaven tan cansats que arribaren mig adormits, es van tombar a terra i van dormir una bona estona. Mentre dormien en Quixot somiava amb na Dulcinea i ella passava per davant ell; també en Sancho somiava, però ell no ho feia amb na Dulcinea, ell somiava que matava 20.192.000 mosques i 2000 escarabats.

En Sancho es va despertar, i com que en Quixot encara dormia li va agafar la bici i li va rompre el cavallet. Quan en Quixot es va despertar, es va enfadar molt i va agafar la bici d'en Sancho per perseguir-lo, però van caure tots dos i van haver d'anar al metge perquè s'havien fet molt de mal. En Quixot es va rompre un peu i li varen enguixar durant 1 any.

Després van tornar a casa i van acabar els deures amb na Dulcinea. Després d'un temps, en Quixot es va curar, i van seguir els dos amics donant voltes pel poble.

Conte contat, conte acabat.

KENDON GLASS A L'ESCOLA NOVA: LA VOLTA AL MÓN AMB BICICLETA

Col·legi Escola Nova

grans varen gaudir de veure el seu telèfon per satèl·lit, les seves plaques solars o la seva farmaciola de primers auxilis... fins i tot algunes fotografies a través del seu ordinador portàtil, dels animals que representaven les classes d'Infantil.

Tots es varen entusiasmar i la veritat és que en Kendon va respondre amablement i per repetides vegades les mateixes preguntes, per no contar-vos la quantitat d'autògrafs que va haver de signar als seus admiradors de Porreres.

El passat mes de gener ens va arribar l'oportunitat de conèixer un personatge peculiar: un jove que va venir a explicar-nos els seu periple al voltant del món.

Forma de transport: bicicleta

Filosofia de vida: un altre món és possible.

Objectiu: travessar 5000 km en 1000 dies amb la força del vent i de les cames.

Contat així pareix que no es podia desapropiar l'oportunitat de conèixer com es podia organitzar, com viatjava... La veritat és que aquest jove de 32 anys ens va deixar a tots bocabadats contant-nos i mostrant-nos on dormia, com cuinava, com es dutxava i alguna altra anècdota d'aquests tres anys de viatge.

Des dels alumnes més petits als més

En definitiva, un exemple de valentia i empena que pretén conèixer altres cultures "in situ", contar-les i mostrar-les als seus compatriotes més joves a través del programa educatiu que el recolza.

Ànims i endavant Kendon, a veure si acabes la teva volta al món sense fums !!!

PERRUQUERIA

extensions
tallats de moda
tints
banys de color
tota casta de metxes
moldejats
desarrissat
recollits
núvies
comunions
etc...

Non Estil

PERRUQUERIA I ESTÈTICA

UNISEX

ESTÈTICA

depilacions
neteja cutis
decoració d'ungles
tint de pestanyes
moldejats de pestanyes
massatges
manicures
pedicures
maquillatges

obert de dimarts a divendres de 9 a 12 i de 15 a 20 h - dissabte tot el dia

C/ Passaratx, 114 - Tel. 971 166 646 - PORRERES

LES MANS AL FOC (XXXIV)

LA REVOLUCIÓ DE LA GALERA

Joan Sorell Adrover

La revolució nacional-sindicalista no volia el progrés.

El concepte de canvi polític, especialment el canvi de règim polític (oligarquia, tirania, democràcia, etc), ha estat objecte de freqüent tractament i descripció en la filosofia política i en la historiografia antigues, tant la grega com la romana. S'ha de distingir, no obstant això, entre la idea de canvi i la revolució tal com ha estat desenvolupada a partir del segle XVI i especialment del XVII. Hi ha almenys dues fonts en el desplegament d'aquesta idea. Una és de caràcter astronòmic, i se l'anomena la Revolució copèrnica. La revolució és entesa aquí com una rotació (dels cossos celestes). Si bé es tracta d'una rotació cíclica, es considera important que fossin els cossos celestes, i en particular els planetes, els que, juntament amb la Terra, girassin o "regirassin" al voltant del Sol. Això representà, el mateix temps que la idea d'una revolució planetària, la d'una revolució científica. Amb dues idees influïren sobre el concepte polític de la revolució. Hi ha una altra font, no obstant això, per aquest concepte, i és la consideració dels canvis polítics mateixos, que

varen ser jutjats el suficients importants per a merèixer el nom de "revolució", en tant que canvi sobtat destinat a establir un nou ordre, o de restablir per mitjans violents, un ordre anterior estimat més just o adequat.

Filòsofs i historiadors començaren a parlar de revolució i revolucions, i aquest vocabulari va ser usat per descriure igualment la història política del passat.

A la idea d'una revolució política succeí la d'una revolució social, patent en els escrits dels utopistes francesos i en els escrits de Marx. La noció social de revolució ha anat substituint a la simplement "política", encara si es considera que cap revolució social pot ser duta a terme sense una determinada acció política encaminada justament a orientar-la i realitzar-la.

Des de Marx s'estima que no hi ha revolució social si hi ha simple canvi dins una classe social. És necessari que una classe social substitueixi a l'altra i que aquesta substitució no sigui "contrarevolucionària", això és, que la classe substituïdora sigui tal que representi un progrés històric respecte

a la classe substituïda. La revolució és concebuda aquí, doncs, com a progressiva.

El canvi polític que s'havia produït a Porreres no era revolucionari en el bon sentit de la paraula però sí en altres.

Vegem com les conseqüències de la revolució nacional-sindicalista eren llavors ben paleses, i així ens ho demostra fins i tot un dels acords a simple vista més intrascendents dels presos per la comissió gestora d'aleshores que, en sessió ordinària del dia 27 de juny de 1938, diu el següent: "va ser presentada per la Comissió d'escorxadors del Sí de la Corporació una moció per la que interessaven s'obri concurs entre els fusters matriculats de la localitat per la construcció de les rodes de la galera destinada al transport de carns per a l'abastament públic, en substitució de les col·locades, per trobar-se en un estat deplorable, acompanyant al mateix temps les condicions sota les quals a d'anunciar-se el concurs.

Assabentada la Comissió Gestora de la moció i condicions formulades pel concurs s'acordà per unanimitat aprovar-ho en totes les seves parts i anunciar-ho al públic mitjançant edictes que es fixaran en els llocs de costum de la localitat per que arribi en coneixement de les persones a qui pugui interessar."

No només interessava construir l'escola, ni tampoc la urbanització de la plaça, tot el que havia significat la República era canviat, però s'intentava tornar a la situació d'abans. No obstant això, no es podien esborrar d'una passada tots els signes republicans sense recórrer a la revolució, per la circumstància de suposar que res del que hagués passat en aquells, en la meua opinió, gloriosos cinc anys, podia tenir utilitat per aquelles forces contraries als nostres projectes, i el nostre lema més estimat, el de Llibertat, Igualtat i Fraternitat.

La revolució imposada de d'amunt quedava representada en el canvi de rodes de la galera de l'escorxador, el caràcter rotatori de les mateixes ho demostra.

CARTA D'AMOR A NA ...

Rafel Picornell Serra

Si t'enyor?... No ho saps tu bé!

Els tres dies que fa que som aquí em pareixen tres segles. Enyor fins l'aire que alenes, perquè besa els teus llavis color de rosa. Enyor tots i cada un dels instants que he pogut passar devora tu.

Tothom sap el que és estar enamorat. Quan obria la finestra perquè entrés l'oratge de la mar, aquest oratge et podria haver resquillat, quan venia cap aquí, les teves galtes. Quan estic amb qualcú pens en com em sent parlant amb tu... Guardar silenci em duu el record dels teus llavis silenciosos. Tot el món és una conspiració de tu.

Els meus bons amics creuen que estic malalt... Veritat és que no deixa d'ésser una malaltia, l'enamorament; però és un estat de somni, una dolça malaltia que m'encanta. Tot em fa pensar amb tu! L'altre dia estava dalt del terrat, mirant amb uns binocles el paisatge: una gran planura que arriba fins a la mar. Era l'hora dels somnis i de les dolces recordances, quant el sol va davallar cap a ponent, poc a poc, com un rei vençut que s'humilia.

Allà lluny, enmig d'uns arbres, hi havia una caseta blanca, com un colom dins la verdor d'un pinar. En el portal hi havia una dona. No sé de tan enfora si era garrida o lletja, però si que era alta i airosa. La llum del sol li omplia de claror els cabells rossos, cantant, dins aquells fils d'or, com a damunt les cordes d'una arpa, la cançó de l'amor alegre. Vaig pensar en tu! Allà, tu i jo, tot solets baix del "dosser" blau d'un cel esplèndid, bevent la felicitat dins la copa esmaltada de l'amor.

I mentre jo somiava de despertar, prenent el vol per dins l'atmosfera tèbia i blavosa de la fantasia, l'al·lota desaparegué, entrant dins la casa. Vaig escampar la vista pel paisatge. Allà enfora, damunt altes muntanyes, els voltors pujaven, girant, girant dins la calitja.

En el terme de la terra plana es rompen les ones de la mar, brodant d'escuma la costa. I a l'altura de l'horitzó, va passar un vaixell tot blanc, amb les veles inflades per l'oratjol. De totes parts s'aixecà un alè d'immens, repòs, un silenci de pau gloriosa.

L'al·lota va tornar a sortir al portal i va mirar no sé on, protegint-se els ulls de la claror del sol de ponent, amb les mans infantívoles. Segurament esperava qualcú. Però tot seguia dins la mateixa calma. Un parell de gallines grataven dins la

terra fent la torniola a una gall ben estirat, com un "gomós" pel Born. Les fulles de pàmpol, mogudes pel vent, pareixien ales de grans papallones verdes.

Poc després, voltant un camí, apareix tot mudat un joveçà amb un clavell vermell en el capell de palla. Ella li surt a camí, tota contenta, i junts se'n tornen cap a la caseta. Abans, de la parra, colliren un raïm i se'l menjaren rient i jugant. Llavors entraren dins la casa i no els vaig veure més.

I, a pesar de la distància, va arribar fins a mi, per damunt dels arbres fruiters, dins l'espai ple d'aromes, certa caloreta de vida fecunda, barreja dels encants. A darrera les muntanyes blavoses en boira, es ponía el sol, i de dins mar s'aixecava la lluna plena tota vermella, com a empegueïda.

Si t'enyor? Demà mateix tancaré la maleta i prendré els atapins cap a ciutat. Fa tant de temps que no et veig!

Per què amb llàgrimes mulla la donzella
el blanc paper que el seu galà li ha escrit?

Per què el dolor amartella, despedint-se, el cor d'aquella
que l'engendrà, que l'estimà i l'ha nodrit?

VÍCTIMES REPUBLICANES DE 1936

Sebastià Ximelis Bisquera *Cotó* 1911 – 1936
 Felix Parejo Melià *De Can Parejo* 1918 – 1936
 Climent Serra Servera *Banyat* 1907 – 1936
 Antoni Servera Mora *Torres* 1906 – 1936

Antoni Salleras Picornell *Gran* 1907 – 1936
 Miquel Julià Nicolau *Pa* 1901 – 1936
 Pere Nicolau Sorell *Mianes* 1902 – 1936
 Bartomeu Barceló Barceló *Perequela* 1911 - 1936

Jaume Julià Mesquida *Picarola* 1890 – 1936
 Andreu Amengual Barceló *Amengual* 1884 – 1936
 Pere Juan Juan *Obrador* 1909 – 1936
 Joan Garau Juan *Marió* 1901 – 1936

Andreu Blanch Bauzà *Cerol* 1901 – 1936
 Sebastià Ferrà Xamena *Carnalset* 1899 – 1936
 Jordi Llaneras Lull *De Can Ferrer* 1885 – 1936
 Bartomeu Vaquer Julià *Picarola* 1902 – 1936

Rafel Sampol Cerdà *Pasto Paula* 1908 – 1936
 Miquel Ximelis Bisquera *Cotó* 1909 – 1936
 Agustí Salleras Picornell *Gran* 1905 – 1936
 Pau Veny Veny *Fama* 1908 – 1936

Pere Josep Sitjar Font *Botus* 1897 – 1936
 Mateu Moll Garcias *Ratat* 1897 – 1936
 Gaspar Oliver Nicolau *De Sow Ons* 1888 – 1936
 Antoni Garau Bover *Peret* 1902 – 1936

No hi ha fotografies de: Miquel Garau Julià *Pulit* 1914 – 1936   Joan Roca Escandell *Joan de s'Hospital* 1883 – 1936
 Gabriel Llaneras Lull *De Can Ferrer* 1887 – 1936   Manuel Suárez Atienza *Manolo* 1911 – 1936
 Francesc Llaneras Trobat *Rastís* 1903 – 1936